

Συγκλονιστικά είναι τα στοιχεία για την Ελλάδα την εποχή της κρίσης, σε ελληνοβρετανική επιστημονική έρευνα. Σύμφωνα λοιπόν με αυτή, οι αυτοκτονίες στη χώρα μας ελέω μνημονίων, περικοπών μισθών και συντάξεων, αυξήθηκαν, την περίοδο 2011-2012, κατά 35% και περισσότερο επηρεάστηκαν οι άνδρες που έμειναν άνεργοι και οι συνταξιούχοι. Ειδικότερα, ερευνητές από την Ελλάδα και τη Βρετανία επισημαίνουν ότι κατά τα μνημονιακά έτη 2011-2012 υπήρξε αύξηση 35% στις αυτοκτονίες, σε σχέση με την περίοδο έως το 2010, κυρίως λόγω της αύξησης της ανεργίας και της απόγνωσης που αυτή προκαλεί.

Πιο σοβαρές ήταν οι συνέπειες για τους εργαζόμενους άνδρες που έχασαν τη δουλειά τους σε σχέση με τις γυναίκες, ενώ αύξηση αυτοκτονιών υπήρξε και μεταξύ των ηλικιωμένων συνταξιούχων.

Οι ερευνητές, με επικεφαλής τον Γεώργιο Ραχιώτη, επίκουρο καθηγητή Επιδημιολογίας του Τμήματος Ιατρικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, που έκαναν τη δημοσίευση στο βρετανικό ιατρικό περιοδικό «BMJ Open» ανέλυσαν στοιχεία αυτοκτονιών για την περίοδο 2003 – 2012 και διαπίστωσαν ένα σημαντικό «άλμα» στη θνησιμότητα από αυτοκτονίες μετά το 2010, έτος «ορόσημο» για την εφαρμογή του μνημονίου και των πολιτικών λιτότητας στην χώρα μας.

Ο δείκτης αυτοκτονιών στην Ελλάδα από 3,37 ανά 100.000 κατοίκους το 2010 αυξήθηκε σε 4,56 ανά 100.000 το 2012. Την περίοδο 2003 – 2010 ο μέσος δείκτης αυτοκτονιών ήταν 3,35 ανά 100.000, αυξήθηκε σε 4,42 ανά 100.000 κατά τη διετία 2011 – 2012.

Ανάμεσα στα δύο φύλα, χειρότερη αποδείχτηκε η κρίση για τους άνδρες, στους οποίους ο δείκτης αυτοκτονιών από 5,75/100.000 έως το 2010 ανέβηκε στο 7,43/100.000 στη συνέχεια. Στις γυναίκες υπήρξε επίσης αύξηση αυτοκτονιών, αλλά μικρότερη αναλογικά, από 1,17 πριν την κρίση, σε 1,55 μετά.

Οι θάνατοι από αυτοκτονίες αυξήθηκαν σε όλες ουσιαστικά τις ηλικιακές ομάδες (και των δύο φύλων), ιδίως όμως στους άνδρες παραγωγικής ηλικίας 20 έως 59 ετών, όπου η αύξηση

ήταν 34% (από 6,58 σε 8,81 ανά 100.000 άτομα).

Μικρότερη, περίπου 20%, ήταν η αύξηση στους άνδρες άνω των 60 ετών (από 8,58 σε 10,3).

Σταθερές παρέμειναν οι αυτοκτονίες πριν και μετά την κρίση στους νέους έως 19 ετών. '

Αύξηση υπήρξε και στις γυναίκες 20 έως 59 ετών, από 1,37/100.000 προ κρίσης σε 1,84 κατά την περίοδο 2011 – 2012.

Σύμφωνα με την μελέτη, κάθε πρόσθετη ποσοστιαία μονάδα αύξησης της ανεργίας στην Ελλάδα (η οποία σχεδόν διπλασιάστηκε μεταξύ 2010 – 2012) συσχετιζόταν κατά προσέγγιση με μια αύξηση του δείκτη αυτοκτονιών κατά 0,19 ανά 100.000 κατοίκους ή με 20 περισσότερους θανάτους από αυτοκτονία.

Δεν υπήρξε αντίστοιχη συσχέτιση μεταξύ γυναικείας ανεργίας και αύξησης των αυτοκτονιών γυναικών.

Θα πρέπει να αναφερθεί ότι ιστορικά τα ποσοστά αυτοκτονιών στην Ελλάδα, προ της κρίσης, υπήρξαν χαμηλά για τα διεθνή δεδομένα. Από την άλλη, οι ερευνητές επεσήμαναν πως έχουν εκφραστεί ορισμένες αντιρρήσεις, ιδίως στην ίδια την Ελλάδα, αναφορικά με τον βαθμό στον οποίο η κρίση όντως ευθύνεται για την αύξηση των αυτοκτονιών τα τελευταία χρόνια.

Όμως, οι ερευνητές χαρακτηρίζουν «απροσδόκητες» και χωρίς επαρκή τεκμηρίωση αυτές τις αμφιβολίες. Όπως τονίζουν, μάλιστα, έχει υποτιμηθεί η γενικότερη επίπτωση της κρίσης και της λιτότητας στην ψυχική και σωματική υγεία των Ελλήνων.

Υπογραμμίζουν ακόμη ότι στοιχεία και από άλλες χώρες δείχνουν την ίδια συσχέτιση ανάμεσα στην κρίση και στις αυτοκτονίες. Έτσι, μεταξύ 1989 – 1994, στην περίοδο του Μπόρις Γιέλτσιν, αυξήθηκαν κατά 39% οι αυτοκτονίες ανδρών στη Ρωσία μετά την εφαρμογή οικονομικών προγραμμάτων «σοκ» κατά την μετάβαση από την κατευθυνόμενη οικονομία στην ελεύθερη αγορά.

Οι ερευνητές, ανέφεραν επίσης, ότι υπάρχουν και παραδείγματα χωρών (Φινλανδία και Σουηδία) όπου στις αρχές της δεκαετίας του '90 η λήψη των κατάλληλων μέτρων τόνωσης της απασχόλησης περιόρισε αποτελεσματικά τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης και έτσι απέτρεψε την αύξηση στις αυτοκτονίες.

Στην έρευνα, συμμετείχαν επίσης, ο καθηγητής του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης Ντένβιντ Στάκλερ, ο καθηγητής της Σχολής Υγιεινής και Τροπικής Ιατρικής του Λονδίνου Μάρτιν Μακ Κι και ο καθηγητής Υγιεινής και Επιδημιολογίας του Τμήματος Ιατρικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας Χρήστος Χατζηχριστοδούλου.

Μια άλλη πρόσφατη έρευνα επιστημόνων από την Ελλάδα, τις ΗΠΑ και τη Βρετανία, που δημοσιεύθηκε επίσης στο περιοδικό «BMJ Open», με επικεφαλής τον καθηγητή επιδημιολογίας Τσαρλς Μπράνας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Πενσυλβάνια, μελέτησε την εξέλιξη των αυτοκτονιών σε βάθος 30ετίας, από το 1983 έως το 2012. Στο διάστημα αυτό στην Ελλάδα συνέβησαν συνολικά 11.505 αυτοκτονίες, 9.079 από άνδρες και 2.426 από γυναίκες.

Η μελέτη διαπίστωσε ότι η υιοθέτηση των νέων μέτρων λιτότητας τον Ιούνιο του 2011 σηματοδότησε μια απότομη αύξηση στις αυτοκτονίες, οι οποίες έφθασαν στο αποκορύφωμά τους μέσα στο 2012 (έτος που υπάρχουν τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία). Η αύξηση άγγιξε το 36%.

Άλλες περιόδους αύξησης των αυτοκτονιών, ιδίως μεταξύ των ανδρών, ήταν μετά τον Οκτώβριο 2008, όταν άρχισε η ύφεση στην Ελλάδα. Αντίθετα, μετά την εισαγωγή του ευρώ τον Ιανουάριο του 2002 είχε καταγραφεί μια απότομη αλλά παροδική μείωση των

αυτοκτονιών στη χώρα μας.

Άλλες πρόσφατες έρευνες προειδοποιούν ότι οι αυτοκτονίες δεν είναι παρά η κορυφή του παγόβουνου στον τομέα της επιδείνωσης της ψυχικής υγείας λόγω της κρίσης και της λιτότητας. Τα περιστατικά κατάθλιψης και άγχους εμφανίζουν σημαντική αύξηση στην Ελλάδα και στην υπόλοιπη Νότια Ευρώπη.